

Nieuwe maxi-single van Ede Staal

Door BERT CREBAS

Ede Staal, 'n jonge veertiger, leraar, schrijver, componist en musicus. Een man van de wereld, die echter weloverwogen zijn eigen grenzen weet te trekken. Fervente Radio Noord luisteraars kennen hen voornamelijk als zanger van Groninger liedjes. Regelmatig worden zijn nummers uitgezonden, „Mien Toentje” is nog steeds favoriet. Toch houdt Ede zich sinds pas 'n jaar of twee intensief bezig met het schrijven van Groninger teksten. De meerderheid van zijn tegenwoordige „fans” zullen ongetwijfeld niet weten dat hij ooit eens in de Engelse taal de Blues bezong.

Ede Staal: „In 1974 werd 'n Engelstalige single op het Phonogram label uitgebracht, dat was „I'm in the blues”. Daarna heb ik een jaar of zes weinig gedaan. Ik had een contract bij Phonogram voor drie singles, maar ik kreeg op een gegeven moment - wat wel vaker gebeurd - 'n beetje onenigheid met de platenmaatschappij. Dat was een artistieke kwestie. Ik heb het contract toen afgekocht”.

Eigenlijk door toeval kwam Ede in contact met medewerkers van Radio Noord: „Ik had dus het nummer „I'm in the blues” gemaakt en een Groninger groep wilde de tekst in het Gronings overzetten. Zij kwamen 'n beetje vast te zitten met die tekst. Teksten schrijven in het Gronings is niet zo gemakkelijk, gewoon praten valt nog mee, maar om het echt in een tekst te gieten met rijm en noem maar op ...Nou, ik heb het nummer toen herschreven en ben daarna ook bij de opname geweest. Dat was dus de eerste keer dat ik in het Gronings schreef.

Goed, ik kreeg er aardigheid in en toen ben ik het Nummer „Mien Toentje” gaan schrijven. Dat kwam via via bij Radio Noord terecht, bij het hoofd van de muziek, Engbert Grûben. Hij stelde voor het nummer te gaan openemen in de studio en later werd het opgepikt door Melle Wachtmeester - hij ging het als tune voor zijn tuinrubriek gebruiken. Daardoor kreeg je dus 'n beetje image-building. Men vond het leuk en er kwam steeds meer vraag naar. Radio Noord heeft toen op haar eigen label „Mien Toentje” opgenomen en gebruikt de single voor PR-doeleinden; de plaat is niet officieel in de handel”.

Na het succes van „Mien Toentje”, dat overigens onverminderd voortduurt, werd de samenwerking met Radio Noord voortgezet. Ede: „Ik schrijf regelmatig liedjes en ik word door Radio Noord gevraagd die dingen in de studio te komen opnemen. Die nummers worden dan later uitgezonden,

min of meer in het kader van de revival van het Groninger dialect. Er wordt de laatste jaren toch wel meer geprobeerd het Gronings weer op te krikken, nou, daar passen mijn activiteiten prima in. Ik schrijf ook in het Engels, in het Duits en in het Oost-Fries heb ik het zelfs nog gedaan, maar door toeval kwam ik dus in contact met mensen van Radio Noord en daardoor ben ik ook doorgegaan in het Gronings. Daar kwam dan weer uit voort een verzoek van Radio Noord om mee te doen aan een liedjesfestival.

Eén keer per jaar wordt in Delfzijl een fesitval voor Groninger liedjes georganiseerd. Uiteindelijk kwam daar de belangstelling uit voort, die geleid heeft tot het verzoek van een aantal mensen om een mini-elpees te maken. Concreet gezegd, dat verzoek kwam van een winkelcentrum in Delfzijl dat haar twintigjarig bestaan viert (De Kuilsburg). Die mensen zeiden god, weet je wat, maak maar een maxi-single of 'n mini-elpee, hoe je 't ook noemen wilt, dan nemen wij die wel van je af. Nou, en zo is het gegaan, snap je. Zij zijn de sponsors en dat is een hele mooie oplossing, want het Groninger repertoire is commercieel gezien niet zo exploitabel. Een grote platenmaatschappij zal zich vooral nu wel twee keer bedenken om mij op de single te zetten, laat staan op 'n elpee!. Het voordeel voor mij was dat ik in dit geval zelf de tekst én het arrangement kon regelen. Ik kon datgene met mijn liedjes doen wat ik wilde”.

Ede Staal nam de nummers op in de Flower Tree Studio in Schoonebeek; voor hem bekend terrein, want hij schrijft ook nummers, in welke taal dan ook, voor andere acts, die in genoemde studio hun materiaal opnemen. Muzikaal werd Ede nog wel geassisteerd door Koos Hindriks (piano),

„Ik kon datgene met mijn liedjes doen wat ik wilde”.

die op dezelfde wijze ook betrokken was bij de opname van „Mien Toentje”.

Ede, nog even terugblikkend op die periode: „Radio Noord is na het uitzenden van „Mien Toentje” stukgebeld. Ik begrijp dat zelf niet hoor; blijkbaar zit er iets in wat de mensen leuk vinden, of het de taal is of het feit dat het over iets gaat dat dicht bij de mensen staat. Radio Noord is toen werkelijk elke dag wel minstens tien keer gebeld door mensen die de plaat wilden hebben! Maar die plaat was er niet” Zoals boven reeds aangestipt is het veel gevraagde lied nu dus wel op single verkrijgbaar, een bezoek aan de platenwinkel zal weinig opleveren, een telefoontje naar Radio Noord des te meer.

DOU MOAR GEWOON

De produktie van het „Mien Toentje”-singletje is niet te vergelijken met die van de nieuwe maxi-33 toeren single. Maar in al 'n eenvoud en de

treffende tekst zie je jezelf inderdaad al bezorgd naar „d' albeerns” kijken, die door de „sprutters” worden opgevreten. Dat is zonder meer de kracht van het lied. Ede beseft zelf maar al te goed dat hij nog lange tijd onverbreekelijk met dit nummer zal zijn verbonden. Liefhebbers van het Groninger repertoire van deze zanger moeten zich echter niet blind staren op dat ene lied. Om de mensen een goed beeld te geven van zijn Gronings materiaal, heeft Ede Staal qua stijl vier uiteenlopende nummers op de maxisingle gezet. Sprekende poëtische teksten, soms diepgaand met een relativerende inslag („Wat moakt het oet”) of behoudend romantisch („Het is nog nooit zo donker west”). Naast deze twee ballades wordt het viertal gecompleteerd met „Wie schenken ons nog ain in” en „Grunnegers veur gevorderden”, opgewekt van toon en goed voor „de beentjes van de vloer”. Ede omschrijft zijn nieuwe single als volgt: „Van een simpele ballad, recht toe recht aan - dou moar gewoon Albert -, niks geen vervorming, piano en stem, ram er maar op, tot elektronica die de dakgoot uitkomt”.

Met veel zorg is deze produktie tot stand gekomen (zo te horen), en het resultaat is er dan ook naar. Vooral door middel van de ballads zou de in Nieuw Beerta woonachtige zanger wel 'ns een breder publiek voor zijn repertoire kunnen gaan interesseren. Bete-kent dat vaker optreden?

Ede: „Ik krijg redelijk vaak uitnodigingen, dat klopt. Ik zou meer kunnen optreden dan ik nu doe, maar ten eerste vind ik het moeilijk om te bepalen wat ik voor een optreden zou moeten vragen. Zelf mijn marktwaarde bepalen vind ik geen leuk werk. Punt twee is dat ik denk dat je er gauw in verzuipt, weet je. Ik doe nog zoveel andere dingen naast de muziek. Ik heb veel aan de kop en als je je dan vast laat pinnen door 'n agenda, nou dat ligt me niet zo. Aangezien het toch bijna een One Man Show is, kan ik het allemaal zelf mooi regelen, ik heb er greep op”.